

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo
Mesečna:
za celo leto Din 20—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 30—
Inserati po tarifu. Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pišma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
šajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Na nova pota.

Glavno in najvažnejše naše gospodarsko vprašanje pri kmetijstvu je danes vnovčevanje ali prodaja kmetijskih pridelkov ter njihova standardizacija. Danes ne dobimo na deželi nobenega kmeta več, ki bi se branil gnojiti z umetnimi gnojili, danes ne najdemo nikogar več, ki bi ne hotel uporabljati kmetijskih strojev in električne sile. Ne, to ne dela pri našem kmetu nobenega vprašanja več. To delo je dovršeno in doba ravnatelja Kmetijske družbe blagopokojnega Gustava Pirca je zmagovito zaključila prepoved slovenskega kmetijstva v tem pogledu.

Ali je pa s tem rešen tudi problem kmetijskega gospodarstva v splošnem? Ne in stokrat ne! Danes stavi gospodarski razvoj čisto nove zahteve na kmeta in te so: kakšno vrsto in kakšne kakovosti pridelkov naj prideluje in kako in kam naj jih proda, da bo kmetijsko rentabilno, ali z drugimi besedami, da se bo kmetijstvo izplačalo.

Že zadnjič smo obrazložili pojem »standarda« in »standardizacije«. Naš problem je v standardizaciji pridelkov, ker le s takim blagom gremo z upanjem na trg, da nekaj dosežemo. Sicer nam novi zakon o normiranju izvoznih produktov naravnost zapoveduje to, toda tudi zapovedi ne pomagajo, ako ni ljudi, ki bi to propagirali, učili in kazali kako in kaj.

To nalogo je dolžna prevzeti Kmetijska družba in v tem smislu bi moral biti urejevan »Kmetovalec«. Kjer je Pirc zapustil našega kmeta, tam smo še danes. Toda s te točke se moramo premakniti, ali pa je ustanova izgubila pravi pomen. Samo v tej smeri mora iti razvoj Kmetijske družbe in v nobeno drugo, ako hoče zadostiti potrebam kmetijskega gospodarstva, katere ustvarja sedanji čas in ako hoče odgovarjati duhu časa.

Ako pa hoče Kmetijska družba to nalogo vršiti, se mora najprej sama reorganizirati in reformirati in se za to usposobiti. V zadnji številki »Kmetijskega lista« sem že povedal, kako naj se zaenkrat ta reorganizacija izvrši: Pri družbi se mora ustanoviti: 1. tehnično-organizatoričen oddelek, 2. trgovsko-organizatoričen in 3. agrarno-političen oddelek. Zadnjič sem podal tudi program dela vsakega posameznega oddelka.

Tak je bil pa program dela bivšega predsednika »Kmetijske družbe«, ravnatelja gosp. Frane Trčka. V svojem govoru ob priliki izvolitve je med drugim izrekel tudi sledeče za kmeta pomembne besede:

»Kot trgovska organizacija mora delati Kmetijska družba na to, da bo nabavljala slovenski kmet čim cenejše in čim boljše potreščine, da se organizira na temelju samopomoči vnovčevanja kmetijskih pridelkov.

Zlasti bo morala tudi poskušati, da se po vrsti odstrani vzroke, zaradi katerih je donosnost slovenskega kmetijstva tako nizka, da se je bati propada istega.«

Tu, v teh kratkih besedah je povedan ves problem, ki ga moramo rešiti in ki nas danes tišči k tlom. Ni dovolj, da kmet veliko

in dobro pridelja, ampak je danes stokrat bolj važno, da mnogo in dobro proda. Kdor tega ne vidi, ta je slep in nima prav nobenega vpogleda v kmetijstvo, ali pa niti pravega smisla za kmetijsko gospodarstvo.

Naše perutinarstvo, katero bi lahko donášalo ogromne vsote, je popolnoma neorganizirano in kot tako nepripravljeno za večjo akcijo. Mi perutnine ne gojimo sistematično, niti ne polagamo velike važnosti na to. Naš kmet je indiferenten (mlačen) do tega, ali mu kokoš nese 60 jajc na leto, in ne vpraša se, ako bi se dalo pridobivati od ene kokoši do 150 jajc in več. Naša dvorišča so prava zbirka raznih pasem. Tu opazimo vse mogoče vrste kokoši. Pri perutinarstvu sploh je važno, kaj pravzaprav pričakujemo od te panoge. Za večjo in dobičkanosno akcijo moramo imeti pred očmi vprašanje, ali nam jajca donášajo več, ali se več zasluži z izvozom žive, oziroma zaklane kuretnine, in katera vrsta je bolj sposobna kot jajčarica in katera ima več izgledov na uspeh kot meso. To vprašanje je potreba rešiti in rešitev tudi razjasniti kmetu in ga opogumiti k sistematični kokošereji. Kako važna panoga kmetijstva je perutinarstvo nam potrjuje dejstvo, da izvažamo iz naše države letno za 400 do 800 milijonov dinarjev jajc. Isto vprašanje nastane s prašičerejo, živino in drugim. Pri vsakem vprašanju moramo postopati vedno tako, da nam donáša največ koristi. Rešitve čaka pa tudi naše že lepo razvito mlekarstvo in sirarstvo. Tu ni

samo vprašanje domačega konsuma, ampak predvsem vprašanje, kako naše mlečne produkte opremiti tako, da bo naš uspeh na zunanem trgu kar največji. In mi moramo z našimi produkti na svetovni trg, ker le na ta način bomo tudi lahko razvili naše mlekarstvo in živinorejo do one točke, do katere so nam daži vsi pogoji. Imamo nebroj vrst fižola in drugih stročnic in nikdar ne moremo nastopiti na trgu z veliko izbrano množino. Ta naša napaka je huda in jo izkoriščajo drugi narodi. To stanje je nujno potrebno odpraviti in ga nadomestiti z racionalno kulturo.

Naloga Kmetijske družbe mora biti preustroj našega poljedelstva in to z modernizacijo obrata in prilagoditvijo kultur zahtevam trga. Naloga je težavna in dokaj naporna, a z dobro voljo se tudi te težave premaga in trud bo obilo poplačan.

Poljedelstvo je panoga gospodarstva, kateremu posvečajo vsi narodi največjo pažnjo in vse najboljše glave v gospodarskem svetu delujejo na tem polju. Tudi pri nas moramo tako. Vsi oni, ki le malo čutijo sposobnosti in izkušnje na polju poljedelstva, morajo širiti svoje znanje in izkušnje med narod. Treba je iti ven med narod s predavanji in poukom.

Sedanje razmere zahtevajo od Kmetijske družbe novih metod in novega dela. Ako bo družba razpolagala z možni dejanja, z organizatorji, bo gotovo uspela in rešila ta problem. Za ta dela je potrebna energija in volja. Volje je mnogo, dajte še ljudi na pravo mesto in gotovo bodo uspeli in to v dobrobit našega kmetovalstva.

Gomišček.

Se že oglašajo!

V zakonu o novi upravni razdelitvi države na »banovine« je določeno med drugim tudi to, da morajo nove banovine večji del stroškov za svojo upravo kriti iz lastnih sredstev. To se pravi, da bodo tudi banovine (kakor prejšnje samoupravne oblasti) morale pobirati večje ali manjše doklade za izvršitev vseh nalog, ki jim jih nalaga, oziroma prepušča zakon. Država se bo brigala le za velike stvari, podrobno delo in stroški za to delo pa so prepuščeni banovinom.

Banovine bodo torej same morale nalogati ljudem razna bremena v obliki doklad, če bodo hotele živeti in kaj narediti. Ta princip je zlasti za nas zdrav in pameten, ker je pri nas žalibog še silno vtrjeno staroversko naziranje, da je »država« nekaj, kar visi nad nami nekje v zraku ali v oblakih, kamor je treba samo potrpati, pa se že denar siplje na ljudi v obliki znanih »podpor«. Nobena stvar pa ne more tega napačnega naziranja uspešneje preganjati kakor plačevanje za razne samoupravne ustanove, kajti baš tukaj se da ljudem najložje dokazati in dopovedati, da morajo oni sami seči v svoje žepe, če hočejo imeti nove ceste in nove šole in še na stotine drugih zahtev uresničenih, ki jih zahteva moderno življenje od nas. Če hočejo ljudje imeti na primer novo občinsko

pot, jo morajo plačati občani in nihče drugi; na ta način pa se v občinah vtrjuje zavest skupnosti, ob enem pa se vzbuja v njih tudi samozavest in ponos, če kaj res lepega in dobrega naredijo, ker lahko pravijo: Poglejte, to smo mi sami naredili!

Kakor občine, tako bodo morale tudi banovine same gledati, da bodo dobile denar za kritje svojih potreb. Nekaj dohodkov bo banovinom odstopila država, toda to ne bo zadostovalo. Večji del dohodkov bodo morale pa banovine dobiti iz raznih svojih davkov in doklad, ki jih bo plačevalo prebivalstvo banovin še poleg državnih davkov.

Vprašanje pa je sedaj, na kaj bodo banovine nalagale nove davke. Lahko se zgodi, da bodo pobirale kakšne indirektno davke (trošarine, užitnine itd.), lahko pa tudi, da bodo naložile kakšne prabitke k direktnim državnim davkom. Potov in načinov, kako se da dobiti od ljudi denar, je zelo mnogo. Vsa ta pota pa imajo eno hudo lastnost, namreč to, da breme skoro nikdar ne zadene vseh davkoplačevalcev enakomerno. Zato pa gleda vsak davkoplačevalec, oziroma vsaka skupina davkoplačevalcev na to, da odbije od sebe kolikor mogoče veliko bremen in jih naprti — drugim stanovom!

Pretekli teden so zborovali v Beogradu zastopniki industrijalcev iz cele države. Gospodje so sami ugotovili — kar mi pač že zdavnaj vemo — da se industriji ne godi ravno slabo. Če bi se ji namreč godilo slabo in če bi res gospodje živeli od same znane »izgube«, bi bili gotovo tako pametni, da bi svoja podjetja zaprli in opustili, kar se pa do danes še ni zgodilo. To je najboljši dokaz, da industrija pri nas še nekaj nese. Kljub temu pa so gospodje že zakričali zaradi banovinskih davkov in doklad in so zahtevali, naj bi večino teh davkov plačali — drugi! Na koga so pri tem mislili, niso povedali, mislimo si pa to lahko.

Pri nas bo treba za banovino precej de-

narja. Če vzamemo za podlago račune prejšnjih samouprav, bo treba spraviti skupaj vsaj 150 milijonov dinarjev, toda kakor vse kaže, bo to še mnogo premalo, ker imajo banovine dosti širši delokrog kot bivše samouprave. Treba bo po vsej priliki okoli 250 milijonov dinarjev še poleg državnega davka in poleg občinskih doklad. Ali naj se ta vsota odvzame tistim, ki je nimajo?

Kmetje bodo že dali svoj delež, čeprav težko. Pravilno in pravično pa bo, če bodo tudi ostali stanovi sorazmerno pritegnjeni na dajatve, da ne bo vse breme padlo le na kmete in sploh na gospodarsko šibke ljudi. Pravičnost zahteva, da nosijo teže bremen tisti, ki so močni, in ne tisti, ki komaj dihajo.

Iz agrarne politike.

Bivši narodni poslanec dr. Šečerov je izdal pravkar knjigo: »Iz naše agrarne politike«. Iz te knjige je objavil zagrebški list »Jugoslovenski Lloyd« v št. 27 sledeči zanimivi izvešček:

Celokupna površina veleposestev je merila na področju posameznih agrarnih direkcij:

1. Ljubljana	227.825 ha
2. Maribor	126.322 ha
3. Varaždin	89.112 ha
4. Zagreb	143.262 ha
5. Osijek	540.022 ha
6. Vukovar	256.718 ha
7. Novi Sad	332.266 ha
8. Vel. Bečkerek	256.316 ha
9. Vršac	162.567 ha

Skupaj 2,133.910 ha

Od te površine je bilo:

1. Obdelovalne zemlje	777.656 ha
2. Pašnikov	281.943 ha
3. Gozdov	910.363 ha
4. Ostalo	163.948 ha

Skupaj 2,133.910 ha

Obdelovalne zemlje je bilo:

1. Njiv	660.232 ha
2. Vrta	7.029 ha
3. Travnikov	102.541 ha
4. Vinogradov	7.784 ha

Skupaj 777.586 ha

Razdeljeno in razlaščno je bilo od celokupne površine 567.887 ha in sicer 510.758 ha obdelovalne zemlje in 57.129 ha pašnikov in neobdelane zemlje.

Razdeljeno je bilo:

	Obdel. zemlje	Neobdel. zemlje
1. Ljubljana	4.775 ha	5.200 ha
2. Maribor	17.741 ha	622 ha
3. Varaždin	32.888 ha	4.289 ha
4. Zagreb	21.704 ha	1.679 ha
5. Osijek	92.945 ha	15.020 ha
6. Vukovar	55.113 ha	6.413 ha
7. Novi Sad	147.338 ha	7.247 ha
8. Vel. Bečkerek	94.707 ha	12.911 ha
9. Vršac	43.547 ha	3.748 ha

Število agrarnih interesentov je bilo sledeče:

182.098 obč. agr. interesentov,
6.725 kolonistov,
18.658 dobrovoljcev.

18.658 dobrovoljcev je dobilo 148.771 ha obdelovalne in 7944 ha neobdelane zemlje.

6725 kolonistov in beguncev je dobilo 40.208 ha obdelovalne in 1886 ha neobdelane zemlje.

182.098 agrarnih interesentov je dobilo 314.200 ha obdelovalne in 42.683 ha neobdelane zemlje.

Veleposestnikom je ostalo od 2,133.910 ha celotne površine še 1,556.023 ha zemlje in sicer na račun:

1. ožjega maksimuma	171.631 ha
2. supermaksimuma	59.423 ha
3. supermaksimuma zaradi podvodnosti	17.048 ha
4. osvoboditve po hidrotehnični komisiji	9.761 ha
5. drenaže	6.171 ha
6. širšega maksimuma	93.903 ha
7. gozda, pašnika itd.	1.208.086 ha

Od obdelovalne zemlje je ostalo veleposestnikom še preko 30 odstotkov, drugo pa je bilo razdeljeno.

Dr. Šečerov zaključuje: Zato je verjetno, da bi se dalo dobiti še nekaj zemlje za razdelitev na podlagi obstoječih zakonov in sicer vsaj 40—50 tisoč hektarjev.

Levirne francoske pastilje

VALDA

obvarujejo Vas vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in bacilov na dihalne organe

Prodajajo vse v karne in drogerije.

„Agrarna fronta“ v Avstriji.

Kmetje v Avstriji so organizirani v dveh močnih skupinah. Prva je »Kmečka zveza« (Landbund), ki je čisto stanovska organizacija, v kateri imajo odločilno besedo samo kmetje. Ta skupina zastopa zgolj kmečke interese in se ne da voditi in komandirati od nobenih mestnih politikarjev. Druga skupina pa tvori sestaven del krščansko-socialne stranke. Ta skupina ni neodvisna od drugih vplivov, ampak se mora pokoriti vrhovnemu vodstvu krščansko-socialne (»klerikalne«) stranke. Vrhovno vodstvo krščansko-socialne stranke pa se na kmečke interese ne ozira preveč, ker imajo odločilno besedo v njem vsi ljudje, samo kmetje ne. Včasih seveda, zlasti pred volitvami, dovoli vrhovno vodstvo krščansko-socialne stranke tudi kmetom kakšno drobtino, po volitvah pa so kmetje zopet pozabljeni in zapostavljeni.

Med obema strankama, namreč med »Landbundom« (»Kmečko zvezo«), ki je popolnoma neodvisen, in pa med krščanskimi socialisti, katerim pripadajo vsi mogoči stanovi, se bje že leta in leta hud boj. V tem boju ima neodvisni »Landbund« glede kmetov mnogo lažje stališče kakor nasprotna stranka, ki mora na korist drugih stanov prav pogosto zapostavljati kmečke interese. Energični na-

stopi »Landbunda« v prid kmetov imajo seveda na kmete, ki so organizirani v krščansko-socialni stranki, veliko privlačno moč, kajti neodvisnemu »Landbundu« je mnogo lažje govoriti samo za kmete kakor pa krščanskim socialistom, ki imajo v svoji organizaciji tudi fabrikante in bankirje. Nastopi Landbunda za kmete so delovali na kmete v krščansko-socialni stranki tako zelo, da je obstojala resna nevarnost, da se kmetje od krščansko-socialnih fabrikantov in bankirjev odcepijo in se strnejo z neodvisnimi kmeti v eno samo enotno kmečko organizacijo. Ta nevarnost obstoja še danes. Do formalne odcepitve sicer še ni prišlo, pač pa je prišlo tako daleč, da so krščansko-socialni kmetje sklenili, da pojdejo z neodvisnim »Landbundom« v vseh kmečkih vprašanjih vedno skupaj, brez ozira na krščansko-socialne komandante. S tem je pa postavljen temelj enotne agrarne fronte v Avstriji proti vsem nasprotnikom kmeta.

Razvoj stvari je pokazal, kako velikega pomena je bila za avstrijske kmete ustanovitev neodvisne in samo-kmečke organizacije, ki je z dosledno brezobzirnostjo v zastopanju resničnih kmečkih interesov podrla vse zlorabe raznih politikov s kmeti. Avstrijski kmet danes ni več odvisen od milosti razne gospode in se mu ni treba več priklanjati raznim mogotcem, ker on sam ravno vsled svoje enotne kmečke organizacije komandira svojo voljo drugim. Danes se v Avstriji brez kmetov ne da več vladati, še manj pa proti njim. Nas napredek kmetov v Avstriji resnično veseli.

Politične vesti

Zanimiv konec.

V predzadnji številki »Kmetkega lista« smo objavili pod naslovom »Med štirimi očmi« dobesedno uvodni članek krščansko-socialne »Delavske Pravice«, v katerem je rečeno, da je »Slovenec« prenehal biti katoliški list. To trditev je že davno preje zapisal v našem listu preč. gospod duh. svetnik Janez Kalan.

»Slovenec« z dne 4. februarja pa objavlja izjavo prevz. g. knezoškofa, v kateri se brez vsakih utemeljitev ugotavlja, da je »Slovenec« vendarle »katoliški« list. Sedaj res ne vemo kdo ima prav.

Izjava prevz. g. knezoškofa se glasi:

Uredništvu »Slovenca«.

Na očitek »Delavske Pravice« št. 3, da je »Slovenec« prenehal biti katoliški list, izjavljam:

»Slovenec« ima nalogo, da narodno, politično, socialno in sploh vse javno življenje presoja po načelih katoliške Cerkve, ter v tej luči razpravlja vse v uvodnih člankih in drugih poročilih. Ker to nalogo korektno, odločno in uspešno vrši, moram izjaviti, da je »Slovenec« res katoliški list.

Slično izjavo sem poslal »Pravici«, pa je do sedaj še ni prijavila.

Pozdrav in blagoslov! Z Bogom!

† Anton Bonaventura, škof.

Kmetje, kmetske zadruge in kmetijske ustanove, ki boste rabili za spomladansko gnojenje Thomasovo žlindro, kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal, apneni dušik, čilski soliter in druga umetna gnojila, obrnite se zanesljivo za najnižje cene in solidno postrežbo na »Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga, Ljubljana, Kolodvorska 7.

Konferenca o pospeševanju kmetijstva.

V ministrstvu poljedelstva se je vršila konferenca za pospeševanje poljedelstva pod predsedstvom ministra dr. Otona Frangeša. — Konferenca je trajala 2 dni. Prisostvovali so ji načelniki poljedelskih oddelkov vseh banovin. Konferenca je bila otvorena v torek 28. januarja z govorom ministra dr. Otona Frangeša in je razpravljala predvsem o reformiranju rastlinskih proizvodov v zvezi z novim zakonom o pospeševanju poljedelstva, o razdelitvi dela po banovinah in o tečajih za razne stroke poljedelstva. Država in banovine bodo z vsemi sredstvi podpirale produktivne in vnovčevalne zadrug.

Zakon o pospeševanju kmetijstva in njegovo varstvo.

V zadnji dobi smo dobili v Jugoslaviji tri zelo važne zakone in sicer:

1. Zakon o pospeševanju kmetijstva, razglašen v Uradnem listu Dravske banovine št. 104 z dne 19. oktobra 1929.

2. Zakon o pospeševanju živinoreje, razglašen v Službenih Novinah br. 307 z dne 31. decembra 1929.

3. Zakon o zatiranju boleznih in škodljivcev kulturnih rastlin, razglašen v Uradnem listu Dravske banovine št. 23 z dne 23. januarja 1930, poglavje 104.

Izšlo je še nekaj pomožnih zakonov, tičečih se kmetijstva. Vsi ti zakoni so sestavljeni z namenom, da se dvigne obče stanje našega jugoslovskega kmetijstva na višjo stopinjo in sicer številčno, kakor tudi kakovostno.

Zalibog, da poleg kmetijskim strokovnjakom in drugih uradnim osebam so ti zakoni širši javnosti premalo znani, vsled česar se taki zakoni smatrajo od strani ljudstva kot nekako šikaniranje itd.

Nujno potrebno je, da se vsi ti zakoni zberejo v eno knjižico, katero naj bi vsi zainteresirani naročili in premislili. V prvi vrsti bi morali vsi župani (ne samo tajnik) in občinski kmetijski odborniki vsebinsko teh zakonov natančno poznati. Le tako bo potem delo strokovnih kmetijskih organov na deželi znatno olajšano in ne bo nobenega oporekanja.

Za širšo javnost bi bilo dobro, da se tudi drugi zainteresirani na deželi (duhovščina, učitelstvo) zanima za besedilo teh zakonov in te zakone na sestankih ali na javnih predavanjih ljudstvu raztolmačijo.

Preprosto ljudstvo ne more tako jasno upravno-pravno misliti, in mu je treba vsako nejasno točko raztolmačiti.

Se-le po tem poljudnem pojasnilu uvidi vsak, da se mu hoče s temi zakoni le dobro.

Vsi Jugoslovani smo poklicani, da take zakone, kateri nam posebno koristijo, spoštujemo in tudi radevolje izvršujemo, da se izognemo posledicam neupoštevanja zakonov. Neopoznanje zakona ne štiti nobenega pred kaznijo.

Fran Malasek, Novo mesto.

Iz vnanje politike.

Konferenca za razorožitev na morju.

Že nekoliko dni zborujejo v Londonu državni 5 velikih pomorskih sil o razorožitvi na morju. Ne vemo sicer, kako se bo ta konferenca končala, lahko pa rečemo že danes, da o popolni razorožitvi ne more biti govora. Velesile na morju (Amerika, Anglija, Francija, Italija in Japonska) so sicer za delno razorožitev, ampak samo toliko, da nobena izmed imenovanih držav ne bi bila ogrožena v slučaju kakega napada. Delna razorožitev bo mogoča le glede topov največjega kalibra in morebiti glede največjih podmornic, dočim bodo male podmornice ostale za obrambo obale. Nekoliko uspeha utege torej ta konferenca le imeti.

Indija.

Nedavno so zborovali v velikem mestu Lahore zastopniki indijskih nacionalistov, katere vodi znani Mahatma Ghandi. Na tem sestanku je prišlo pri glasovanju do razkola med dvema skupinama, namreč desničarji in levičarji. Levičarji so zagrozili celo z revolucijo.

O dogodkih v Indiji je napisal bivši francoski ministrski predsednik Herriot članek z naslovom »Svet hoče mir«. Tam pravi med drugim, da je treba indijsko vprašanje pregledati do dna in dobro paziti na revolucionarni pokret, ki se je začel v Lahore. Indijci niso več zadovoljni s tem, kar jim predlaga vlada in se nočejo udeležiti konference v Londonu. Indija zahteva popolno neodvisnost. V Aziji se zelo razvija nacionalizem, ki ga tu li boljševiki podpirajo. Angleži sicer pravijo, da hočejo oni še nadalje voditi Indijce v demokracijo, toda Indijci se hočejo osvoboditi brez tuje pomoči.

Položaj v Indiji povzroča angleški delavski vladi hude skrbi, toda glede na držanje Mac Donalda je upanje opravičeno, da se bo tudi to vprašanje dalo rešiti na miren in pravičen način.

Na to kažejo tudi Ghandijeve izjave, v katerih pravi, da želi, da se revolucionarna aktivnost v Indiji ustavi. Zahteva pa od angleške vlade znižanje zemljiškega davka in znižanje visokih uradniških plač, potem ukinitvev takse na sol in uvedbo zaščitne carine na tkanine.

Konec diktature na španskem.

Pretekli teden so vzbudila po vsem svetu velikansko senzacijo poročila o padcu španskega diktatorja generala Primo di Riverera. General Primo di Rivera je odložil svojo neomejeno oblast in kakor pravijo najnovejša poročila bodo na Španskem vpeljali zopet ustavni in parlamentarni režim.

Diktaturo so v Španiji proglasili l. 1923. Takrat se je nahajala Španija v hudi krizi. V bližnjem Maroku so se vojskovali Španci zelo nesrečno, kar je švedo zelo slabo vplivalo na razpoloženje prebivalstva doma, uprava je bila koruptna do skrajnosti, državne finance pa so bile v največjem neredu. Nezadovoljnost je naraščala od dne do dne in je postajala že zelo nevarna. V najbolj kritičnem trenutku pa so posegli vmes častniki, ki so imeli na Španskem že od nekdanj velik vpliv, in so proglasili z odobrenjem vladarja diktaturo. Za diktatorja je bil postavljen general Primo di Rivera.

Spočetka je diktatorska vlada imela uspehe. Primo di Rivera je končal vojskovanje v Maroku, kar se je takoj poznalo v državni blagajni. Posrečilo se mu je tudi dvigniti državni kredit. Nikakor pa ni mogel zatreti korupcije v upravi in v tem oziru tudi najostrejši ukrepi niso nič pomagali. Na drugi strani pa je izzval Primo di Rivera s svojimi ukrepi proti svobodi časopisja in proti inteligenci sploh velik odpor v prizadetih krogih in število političnih beguncev je naraščalo od leta do leta.

Svoj položaj si je hotel Primo di Rivera utrditi s tem, da je začel organizirati svojo patrijotično skupino, toda uspeha ni dosegel. Ljudje so začeli izgubljati vero v njegovo sposobnost in ko je vsled špekulacij mednarodnega kapitala padla tudi vrednost španskega denarja, se je moral Primo di Rivera teži razmer ukloniti. Odložil je svojo diktatorsko čast, z njim vred pa je padel tudi ves njegov sistem.

Zadružništvo v Rumuniji.

Na podlagi novega zadružnega zakona, ki ga je kmečka vlada izdala lani na spomlad, so ustanovili v Rumuniji zadružno centralo za izvoz in uvoz.

Ta ustanova je zveza zadrug in ima obliko zadružne delniške družbe. Zadrug, ki se vpišejo v centralo, morajo v svoji pristopni izjavi povedati, koliko akcij podpišejo in morajo 30% zneska takoj plačati. Vsaka akcija se glasi na 5000 lejev. Zadrug, ki se vpišejo na vsakih 50 članov po 1 akcijo. Zadružne zveze pa podpisujejo akcije po višini svojega premoženja. Taka akcija pa stane 100.000 lejev.

Naloga Zadružne centrale je preskrbovanje zadrug s potrebnim blagom in pa prodaja pridelkov. Zadružna centrala obsega vso državo, članice pa postanejo lahko vse zadrug in zadružne zveze. Poslovanje Zadružne centrale pa je popolnoma avtonomno.

Zadružna centrala za izvoz in uvoz je prav tako organizirana kakor vsaka zadruga. Upravo vodi upravni svet 11 članov, upravni svetniki pa so voljeni na 3 leta. Vsako leto izstopi ena tretjina članov iz upravnega sveta.

Zadružna centrala kupuje za svoje članice poljedelske stroje, seme, umetna gnojila in sploh vsako blago. Od zadrug prevzema blago v komisijo za prodajo in organizira skupno prodajo blaga, ki ga naberejo zadrug. Na izročeno blago daje tudi posojila. Glede tudi na dvig kvalitete produktov in v svoji službi ima strokovnjake, ki organizirajo pridelovanje in prodajo blaga.

Zadružna centrala se bavi tudi z zavarovanjem, da izposluje nižje zavarovalne premije.

Centrala se ozira v prvi vrsti na potrebe malih in srednjih kmetov. Zlasti kar se tiče prodaje blaga, so izgledi najboljši. Zadružna centrala je organizirala prodajo lesa in žita, prodaja pa tudi sadje in sploh vse kmečke pridelke. Njena trgovska organizacija nič ne zaostaja za privatnimi kapitalističnimi trgovskimi podjetji.

Zadružna centrala dela s pomočjo zadružne centralne banke, od katere dobiva zadostna denarna sredstva za svoje poslovanje.

Zadružna centralna banka sprejema od zadrug denarne vloge, a tudi od privatnih oseb, kredite pa daje samo zadrugam in izvršuje za zadrug vse bančne posle. Če ima kaj denarja odveč, ga sme nalagati samo pri državnih zavodih, ali pri takih, ki stoje pod državno kontrolo. Osnovna glavnica banke znaša 500 milijonov lejev, ki jih je dala država na razpolago, 500 milijonov lejev pa so vložile zadrug. Član banke postane lahko vsaka zadruga, ki podpiše delež v znesku 10.000 lejev. Tudi Zadružna centralna banka je v svojem delovanju popolnoma avtonomna kakor zadružna centrala za izvoz in uvoz.

Doslej v Rumuniji ni bilo nobenega denarnega zavoda, ki bi bil podpiral kmetijstvo. Ta zavod je ustanovila šele kmečka vlada.

Kmetje v Rusiji.

Če smemo verjeti najnovejšim poročilom o dogodkih in razvoju v Rusiji, potem kmetov v našem pomenu besede v Rusiji ni več — Rusija pozna oziroma bo prav kmalu poznala le še kmečke delavce na državni zemlji!

Komaj pred dobrim letom je zasnovala Stalinovala vlada v Rusiji ogromen gospodarski načrt za velikopotezno industrijalizacijo Rusije. Z industrijalizacijo je pa šlo težko, ker domača industrija sama še ni dovolj trdna in močna, da bi se mogla razvijati iz svoje moči, za nakup industrijskega blaga pa so potrebne ogromne vsote denarja. Tej težavi pa se je pridružila še nova glede prehrane prebivalstva.

Znano je, da tvori večino ruskega naroda kmet (okoli 90 procentov). Kmetje so takoj po prevratu l. 1917. prevzeli vso grajščinsko zemljo v svojo last kot privatni gospodarji. Tj sicer ni odgovarjalo popolnoma načelom boljševikov, ki zahtevajo socializacijo vsega premoženja, vendar se spočetka niso upirali, ker so imeli še drugih težav dovolj. Kmetje so se torej nemoteno razvijali po svoje, v

velekmete (kulake), v srednje in v male kmete. Z zemljo samo pa kmetom ni bilo dosti pomagano, ker niso imeli orodja za obdelovanje zemlje, pa tudi ne obleke in sploh nobenih industrijskih produktov. Rusija je bila od ostalega sveta kakor odrezana, trgovine ni bilo razum državne, kar so pa doma izdelali, je bilo mnogo premalo.

V takem neprijetnem položaju so se začeli kmetje upirati. Razna poročila vedo povedati, da je mnogo kmetov plačalo svojo upornost s smrtjo. Po mnenju vlade so bili najbolj uporni velekmete (kulaki) in zato se je baš proti tem obrnila vsa sila vlade. Nasilje pa tudi ni dosti zaleglo. Kmetje enostavno niso hoteli več obdelovati zemlje, ker niso za svoje delo nič dobili, večino pridelka pa jim je vlada rekvirirala za prehrano armade in mestnega prebivalstva, ne da bi jim bila dala odškodnino v industrijskem blagu, ki so ga kmetje najbolj zahtevali.

Da pa se izogne nevarnosti lakote, je vlada napravila drug korak: začela je ustanavljati takozvane »žitne fabrike«. To so ogromna veleposestva, ki obsegajo po 100.000 ha zemlje. Ta posestva se obdelujejo samo s stroji, vlada pa preskrbi seme, delovno moč, živino itd. Da se ustanovi čim več takšnih »žitnih fabrik« je vlada pritiskala na kmete, da oni sami pristopajo k njim s svojimi grunti. To se pravi: Kmet se svoji privatni zemljiški lastnini odpove, da svojo zemljo na razpolago »žitni fabriki«, on sam pa postane državni poljski delavec. Za pospeševanje te velike akcije je vlada iznašla jako učinkovito sredstvo s tem, da je delavce v »žitnih fabrikah« razmeroma dobro plačevala, privatnim lastnikom pa skoro nič. Ko pa so kmetje, zlasti mali in srednji kmetje, videli dvojno mero, so kar trumoma pristopali v »žitne fabrike«, kjer upajo biti rešeni vseh prejšnjih skrbi za seme, obleko itd., češ sedaj bo že vlada dala vse, kar potrebujemo. Danes je že nad 30 milijonov hektarjev zemlje organizirane v »žitnih fabrikah«, bo je pa še več.

Vprašanje pa je, če bo mogla vlada tako velikanska ozemlja pravočasno in zadostno preskrbeti s stroji in z drugimi potrebščinami. Če se bo sovietom to posrečilo, potem utegne zemljiška privatna last v Rusiji izginiti in mesto neodvisnih kmetov bodo obdelovali zemljo novi kmečki državni delavci. Če pa vlada svoji nalogi ne bo kos, pa utegne doživeti nove, hude notranje boje.

Mladina

Organizirajte se!

Organizacija pomeni združenje več oseb, ki so si postavile skupen cilj, katerega hočejo potom organizacije doseči in katerega bi vsak sam za se ne mogel doseči. Ta svoj cilj si zapisejo v pravila in dostavijo še po katerem načinu in s katerimi sredstvi hočejo doseči postavljeni cilj. Načelno imajo vse organizacije en namen in ta obstoji v napredku. Ta napredek se tiče lahko gospodarskega in stanovskega ali pa duševnega in kulturnega udejstvovanja. Vsak napredek pa bi moral stremeti za zboljšanjem blagostanja članov in celokupnega naroda ter socialnega izjednačenja, oziroma take socialne ureditve, ki bo postavila na svoje pravo mesto vse družabne sloje po njihovi važnosti in številu.

Prišla je doba skupnosti. Poedinec ne pomeni ničesar, velja samo toliko, kolikor ga predstavlja njegov stan, sloj, ali razred. Podzavestno občuti to istino že skoraj vsak človek in se vrši združevanje ljudi tako hitro, kolikor se iz tega podzavestnega slutenja od-

kriva očitno spoznanje. To pa prihaja z izobrazbo. In če pogledamo okrog sebe, vidimo, da se vsi stanovi bolj trudijo za svojo izobrazbo, kakor kmeti in da so tudi vsi mnogo, mnogo bolje organizirani. Posebno opazujemo to pri stanovih raznih šolanih ljudi: uradnikov, učiteljev, advokatov, zdravnikov, duhovnikov itd. Nič ne zaostajajo za temi kapitalisti: fabrikanti, bankirji, veletrgovci itd. Organizacije imajo izpeljano od najmanjših krajevnih društev do največjih mednarodnih trustov in kartelov.

Vpliv organizacij se čuti na celi črti v javnem življenju. Organiziran stan vpliva odločujoče povsod. Poedinec se ne vpraša za mnenje pri carinskih tarifah, pri trgovskih pogodbah, pri socialni zakonodaji itd. Mnenje o takih velevažnih vprašanjih izražajo le organizacije posameznih stanov.

Koliknega pomena so pa zasebne organizacije gospodarskega značaja, predvsem zadruge, to vedo povedati oni, ki imajo v svoji sredi mlekarke in sirarske zadruge. Koliko tisočev in stotisočev pride v vas, ki bi jih sicer ne bilo.

In vendar kako redke so še naše mlekarke, živinorejske in druge produktivne zadruge! Vnovčevalnih zadrug pa skoro nimamo nič.

Če so starejši kmetijski gospodarji težje dostopni do tega, da se organizirajo, potem ne moremo nikakor mladini oprostiti, če brez smisla živi in životari na deželi. Dokler niso fantje in dekleta še sposobni voditi in upravljati gospodarskih ustanov, tako dolgo mora biti vsak član društva kmetijskih fantov in deklet. Če se kdo izgovarja, da za gospodarsko ustanovo še niso zreli ljudje in da ni danih pogojev za to, potem nikakor to ne sme veljati za ustanovitev kulturnega in prosvetnega društva kmetijskih fantov in deklet. Kajti ravno v tem društvu bodo dobili člani ono prepotrebno izobrazbo, ki je nismo dobili v šoli, katera pa nam je neobhodno potrebna za gospodarski napredek kmetijstva.

V teh naših društvih šele spoznamo velik in odločujoč pomen kmetijstva za celokupno narodno in državno gospodarstvo in pomen kmetstva (kmetijskega ljudstva) v družbi, narodu in državi. Ko dobimo še potrebno strokovno izobrazbo, potem nam bo kaj lahko ustanoviti in voditi gospodarske organizacije.

Zato ne sme biti nobene vasi v Sloveniji brez društva kmetijskih fantov in deklet. V kolikor kje njihovim ustanovitvam nasprotuje kakšen profikmetijski duh, ga z zavednostjo in ponosom premagajte.

Naj zasveti v vsaki kmetijski hiši luč izobrazbe, katero prinaša »Kmetijski list«, »Gruda« in knjige »Kmetijske Matice«.

Franc Eržen ml.,
kmetijski sin v Sovodnjem.

Stranice pri Konjicah. Tudi pri nas smo se začeli prebujati. Mladina si pripravlja prosvetno organizacijo in so se že vložila pravila na oblast. Prosvetna organizacija se bo imenovala »Društvo kmetijskih fantov in deklet«. Tajnik podobora »Zveze društev kmečkih fantov in deklet iz Celja nam je preskrbel, da bomo dobili knjige od »Zveze kulturnih društev v Mariboru. Proti nasprotnikom bomo nastopili neustrašeno. Vse ima nasprotnike, še Kristusa so križali, ko je sveto vero učil. Apostoli so vendar šli na delo in razširili vero na vse strani sveta. Tako kot apostoli bomo tudi mi šli in razširili kmetijski pokret do sleherne kmečke hiše. — Fant iz fare.

Upravništvo »Kmetijskega lista«, Ljubljana, ima čekovni račun št. 14.194. Kdor nima naše položnice, jo lahko dobi pri domači pošti za 25 par. Pri naročilu lista napišite na položnico: v korist ček. računa št. 14.194.

Dopisi

Zagradec. V sredo, dne 29. januarja 1930 je tukaj umrl Jože Hrovat, ki je bil najstarejši človek naše župnije in menda tudi cele okolice. Rojen je bil 10. februarja 1833. leta. Bolehal ni nič posebno, še par dni prej ga je bilo videti na prostem. Bil je do zadnjega trenutka pri popolni zavesti, dobro je čital in pisal brez očal. Do 79. leta svoje starosti je opravljal prav dobro svojo službo okrajnega cestarja. Delal je pri vseh zgradbah cest in železnic na Dolenjskem in celo na Hrvaškem. Sedaj je pa 18 let užival skromno pokojnino za cestarsko službovanje. Doma zapušča ženo, v Ameriki pa enega sina. Bil je splošno spoštovan kot poštenjak. Rad bi bil dočakal 100-letnico, pa mu usoda ni bila naklonjena. Pokopali so ga 31. januarja 1930 na domačem pokopališču.

Veržej. Tukajšnje Bralno društvo je izbralo v svrhu uprizoritve v letošnji pustni sezoni burko »Poslednji mož«, ki jo priredi dne 16. t. m. v dvorani g. Hedžeta v Veržeju ob 3. uri popoldne. Komur je ležeče na tem, da se enkrat prav od sreca nasmeje, naj ne zamudi prilike si ogledati »Poslednjega moža«. »Kadar mačke ni doma, miši plešejo.« pravi pregovor in ta pregovor pride v burki »Poslednji mož« do popolne veljave. Torej, dne 16. t. m. vsi v Hedžetovo dvorano.

Cirkovce na Dravskem polju. Pretečeni mesec je »Slovenec« poročal iz Cirkovc sledo novico: Cirkovski fantom je zopet zavrela kri tako hudo, da so se pri tem bliskali noži in padale ročice v Cirkoveih. Ker se ta pretep ni vršil v Cirkoveih, ampak v Spod. Jablanjah in pri pretepu ni bil navzoč niti eden cirkovski fant, so omenjeni fantje zaprosili popravek, tega članka v »Slovencu«, kar se pa ni zgodilo. Ker se dela cirkovskim fantom s takim poročanjem krivica in jemlje ugled, bomo v bodoče pisca neresničnih člankov pozvali k sodišču na zagovor. Ako kak vročekrvni članekar ni o dogodku zanesljivo informiran, naj pusti pero poročevalca pri miru, sicer bo sedel pri ričetu. Tega je nam dovolj. Kjerkoli v bližini Cirkovc se kaj zgodi, že so krivi Cirkovljani in temu hočemo napraviti konec. »Slovenec« naj pa popravi storjeno krivico. — Cirkovski fantje.

Frankolovo. Dne 26. januarja je prispel na občino potujoči loncevezec Josip Čandek iz občine Aržiše, okraj Litija, ki je prinesel v naročju mrtvega 20-dnevnega sinčka Romana, ki mu je na državni cesti med Frankolovem in Stranicami umrl.

Frankolovo. — Kljub temu, da je zima, Frankolčani ne dremljemo. V decembru je občinski odbor izvolil kmetijski odbor, kateremu je predsednik Filip Schnabl, podpredsednik Matija Potočnik. Od Kmečke hranilnice in posojilnice je poslan v kmetijski odbor Franc Fijavž. Drugače se tudi vrše razne prireditve in tečaji. Šolarji so priredili dve igri. »Društvo kmečkih fantov in deklet« je priredilo »Silvestrov večer« ter dvodnevni družni tečaj. Kmetijska podružnica je pa imela dvodnevni kmetijski tečaj. »Izobraževalno društvo« pa igro »Mikloya Zala«. Prof. Benzenškova knjižnica pripravlja maškarado. — Cestni odbor za zgradbo nove ceste Frankolovo—Dobrna in občinski odbor sta pridno na delu, da se čimprej zgradi ta res nujno potrebna cesta. Dne 28. januarja se je vršil komisijonalni odkup zemlje za novo cesto, katero so kmetje dali po večini brezplačno. S tem se je pokazalo, kako ljudstvo željno pričakuje ceste. In upamo, da bodo merodajni faktorji tudi to uvideli in šli kmetom na roke.

Listnica uredništva. Dopis iz Sv. Jurija ob Ščavnici je moral izostati radi tiskovnega zakona. Zadevo sporočite pristojnim oblastem.

Novice

Zaroka rumunske princezinje. Najmlajša rumunska princeza Ileana se je te dni zaročila z nemškim knezom Hochbergom.

Zveza agrarnih interesentov. Predavanja o agrarni reformi in sestanki agrarnih interesentov so se vršili dne 12. januarja t. l. v Preserju in 26. januarja v Starem trgu pri Rakeku. Predaval je geometer Milan Mravlje.

Zastopniki industrije in trgovine iz cele Jugoslavije so zborovali koncem preteklega meseca v Beogradu ter sprejeli razne predloge k reformi socijalne zakonodaje, ki jo misli tekom prihodnjih dni izvesti ministrstvo socijalne politike. Te spremembe se tičejo predvsem zakona o inspekciji dela ter zakonov o zavarovanju in zaščiti delavstva. Tudi zastopniki delavstva se pridno gibljejo in skušajo doseči čim ugodnejše reforme za delavstvo.

Rok za kronске priznanice ne bo podaljšan. Uradno poročajo: Kabinet ministra financ objavlja pod št. 4780 vsem interesentom, da morajo vse davčne in finančne institucije sprejemati na račun vplačil davkov in potrditi prejem na podlagi čl. 10 zakona o vojni škodi priznanice kronskih bankovcev. Ta vplačila se morajo brezpogojno izvršiti v roku, ki je predpisan z nedavnim zakonom, ker jih pozneje ne bo več mogoče sprejemati. Vsi glasovi o tem, da bo vlada podaljšala ta rok, ali pa da bi izpremenila to zakonsko odredbo, so popolnoma neresnični.

»Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga, Ljubljana, nudi umetna gnojila vseh vrst po najnižjih cenah. Pišite po cenik še danes.

Da ne bo treba opominov, plačajte zanesljivo svojo naročnino za »Kmetški list« najpozneje do konca tega meseca, ki znaša za celo leto samo 30 dinarjev.

Izvozni trgovski muzej. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je sklical koncem preteklega tedna v Beogradu konferenco zastopnikov izvozne trgovine, na kateri so sklenili ustanoviti trgovski muzej, ali stalno razstavo vseh pridelkov in proizvodov, ki so namenjeni za izvoz. S tako razstavo upajo mnogo pripomoči k pospeševanju zunanje trgovine.

Zakon o muslimanski verski zajednici. Kralj je podpisal zakon organizaciji muslimanske verske zajednice. V tem zakonu so muslimanom zagarantirane vse one verske svoboščine, ki jih uživajo tudi druge priznane verske zajednice, zlasti kar se tiče kulturnih organizacij.

Kranj dobi borzo dela. Uradno poročajo, da bo v Kranju ustanovljena izpostava ljubljanske borze dela. Izpostava bo imela moški in ženski oddelak. Nameščena bo v hiši bivše Mayrjeve pivovarne.

Jugoslovanska državna tiskarna za tiskanje bankovcev. Koncem preteklega meseca je bila otvorena v Beogradu nova tiskarna za tiskanje bankovcev in vrednotnic. Tiskarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in pripravami in bo v njej zaposlenih 500 delavcev Jugoslovancev, ki bodo stanovali vsi v stanovanjskih zgradbah tiskarne. Naši bankovci so se dosedaj tiskali v inozemstvu, večinoma na Francoskem. Sedaj smo se tudi na tem polju osamosvojili.

Koks za kovače

najceneje pri družbi

„Kurivo“, Ljubljana
Dunajska cesta 33 (Balkan)

Poslovanje pri carinarnicah. Od 1. februarja t. l. poslujejo carinarnice vsakodnevno od 8. do 12. in od 14. do 17. ure popoldan.

Tatvine tobaka v tobačni tovarni. Te dni je policija zaključila preiskavo o tatvinah, ki so bile izvršene v ljubljanski tobačni tovarni preteklo leto. Trije delavci so pokradli za okrog 30.000 dinarjev tobaka ter ga nato prodajali po ljubljanski okolici delavcem, kmetom in trafikantom. Policija je prišla tatvinam kmalu na sled ter je prizadete delavce aretirala in po preiskavi in zasliševanju odkrila pri nekaterih posestnikih še par vreč tobaka. Celo zadevo je policija izročila sodišču.

Areiran voditelj hrvatskih Orlov. Beograjski list »Politika« prinaša vest, da je bil načelnik bivše organizacije Orlov dr. Protolipec iz Zagreba aretirán, ker je prišla policijskim oblastem v roke njegova korespondenca s člani orlovskih organizacij, ki so po zakonu razpuščene, ker niso vstopile v Sokola Jugoslavije. Iz pisem, ki jih je dr. Protolipec pošiljal Orlom, je razvidno, da je ž njimi še nadalje vzdrževal zveze ter jih skušal z nasveti in navodili še dalje obdržati v starih organizacijah.

Kakšen bo novi sovjetski koledar. Sovjeti so poverili posebno komisijo, da izdela načrt novega sovjetskega koledarja. Komisija je delo dovršila in predložila vladi načrt, ki vsebuje v glavnem sledečo ureditev: Štetje novega časa se prične s 7. oktobrom 1917, z dnevom izbruha ruske revolucije, ki bo prvi dan v letu. Leto se razdeli na 12 mesecev, vsak mesec pa na šest tednov po 5 dni. Določenih je pet revolucionarnih praznikov, ki se razvrste v praznike A in B, kakor hitro pridejo na isti mesec. Revolucionarni prazniki se bodo praznovali: Ljeningov dan 22. januarja, dva dneva internacionale 1. maja A in 1. maja B, dva dneva proletarske revolucije 7. novembra A in 7. novembra B. Dosedanja imena mesecev bodo ostala, tako tudi imena dnevov do petka, dočim bosta sobota in nedelja odpadla.

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Dvoboj.

Vojvoda Viljem Breisaški je živel izza tajne zveze z neko grofico, po imenu Katarina pl. Heersbruck, iz rodu Alt-Hünigen, s polbratom grofom Jakobom Rdečebradcem v sovražstvu, ker se je zdelo, da je grofica po redu nižja od vojvode. Ko se je pod večer svetega Remigija začelo mračiti, — bilo je koncem štirinajstega stoletja — je prišel domov iz Wormsa, kjer se je bil sestel z nemškim cesarjem. Ko ni imel zakonskih otrok, ki so mu bil pomrli, si je na tem sestanku izposloval od cesarja dovoljenje, da sme pozakoniti enega izmed svojih nezakonskih sinov, ki ga je imel z ženo predno sta se poročila, namreč grofa Filipa pl. Hünigena. Bolj vedro nego ves čas svoje vlade v bodočnost zroč, je že dospel v park, ležeč za gradom, ko nenadoma sikne izmed temnega grmičja izstreljena puščica in mu tik pod prsnico skozi inoskozi predere telo. Ves zaprepaščen zbog tega dogodka je njegov komornik, gospod Friderike pl. Trota, s pomočjo nekaj vitezov prenesel ranjenca v grad. Tam je imel jedva še toliko moči, da je oprt na roke svoje obupane soproge skupščini državnih vazalov, ki je bila na odredbo grofice takoj sklicana, prebral cesarski odlok o pozakonjenju. Po zakonu bi morala preiti krona na njegovega polbrata, grofa Jakoba Rdečebradca. Zato so va-

zali izpolnili njegovo poslednjo odločno voljo s precej živahnim odporom in s pridržkom, da je treba za grofa Filipa kot dediča prestola izposlovati cesarjevo odobrenje. Mater pa so zaradi otrokove mladosti priznali za njegovo varuhinjo in regentko. Nato je legel in umrl.

Vojvodinja je nato brez nadaljnega zasedla prestol. Samo po nekaj poslancih je poslala svaku grofu Jakobu Rdečebradcu tozadevno obvestilo. In kar je napovedalo več vitezov na dvoru, ki so menili, da do dna poznajo grofovo zakrknjeno čud, to se je vsaj na videz tudi zgodilo. V modrem presojanju prevladajočih okoliščin je Jakob Rdečebradec prebolel krivico, ki mu jo je prizadejal brat. V prvi vrsti je popolnoma opustil sleheren korak, s kakršnim bi hotel oporeči vojvodovo poslednjo voljo. Želel je iz srca mlademu nečaku sreče na prestolu, ki ga je bil dosegel. Opisal je poslancem, ki jih je zelo vedro in prijazno povabil na gostijo, kako živi izza soprogine smrti, ki mu je ostavila kraljevsko premoženje, svoboden in neodvisen na svojem gradu. Kako ljubi žene sosednjih plemičev, vino lastnega pridelka in pa lov v družbi živahnih prijateljev. Potem še, kako je edino podjetje, ki se ga še nadeja na večer svojega življenja, križarski pohod v Palestino, ki se upa na njem spokorit za grehe brze mladosti, ki se žal — kakor je priznal — na starost še množe. Oba sinova, ki sta bila vzgojena v trdni nadi na prestolonasledstvo, sta ga zaradi neobčutljivosti in brezbriznosti, s kakršno je čisto nepričakovano privolil v to neozdravljivo žalitev njunih pravic, zaman obkladala z najhujšimi očitki. Ker sta bila še golobrada, ju je s kratkimi in zaničljivimi zakrotitvami zavrnil, naj mirujeta. Prisilil ju je, da sta šla na dan slovesnega pogreba ž njim v mesto in

tam ob njegovi strani spremila strica, starega vojvodo, na njegovi poslednji poti. Ko se je potem v prestolni dvorani vojvodske palače, kakor vsi ostali velikaši dvora, v navzočnosti matere-regentke poklonil mlademu princu, svojemu nečaku, se je spet vrnil na grad. Odklonil je vse odlike in častne službe, ki mu jih je svakinja ponujala, a ljudstvo ga je zaradi te velikodušnosti in obvladanja samega sebe tem bolj častilo in blagovalo.

Ko so bili tako nepričakovano srečno odstranjeni prvi interesi regentstva, se je vojvodinja lotila izpolnitve druge svoje regentske dolžnosti. Uvedla je preiskavo glede soprogovih morilcev, ki so jih baje opazili v parku celo tropo. V ta namen je sama s svojim kancelarjem, gospodom Goldwinom pl. Herrthalom, preiskala puščico, ki je pokojnemu končala življenje. Najti pa ni bilo na njej nič takega, kar bi utegnilo izdati morilca; kvečjemu morda dejstvo, da je bila prav ne navadno lepo in krasno izdelana. V krepkem in vitkem držaju, ki je bil izdelan iz temne orehovine, je tičalo močno, kodrasto in blesteče perje. Prevleka sprednjega dela je bila iz blesteče mede. Samo skrajna konica, ostra ko ribja kost, je bila jeklena. Puščica je menda bila izdelana za orožarno imenitnega bogataša, ki je bil ali zapleten v boje, ali pa velik prijatelj lova. Po letnici, ki je bila vrezana v nek gumb, so uvideli, da se je to utegnulo zgoditi šele pred nedavnim. Zato je po kancelarjevim nasvetu vojvodinja pošiljala s kronskim pečatom opremljeno puščico po vseh nemških delavnicah, da bi izsledila mojstra, ki jo je izdelal. Ako bi to uspelo, bi od njega izvedela ime tistega, po čegar naročilu je bila napravljena.

(Nadaljevanje prihodnjt.)

Nova tobačna tovarna. V Nišu so dogradili veliko tobačno tovarno, v kateri bo zaposlenih nad 900 delavcev. Dnevno bo tovarna predelala 13.000 kg tobaka. Tovarno so opremili z najmodernejšimi stroji na električni pogon.

Nože požira. Nedavno se je pojavil na kandijski postaji pri Novem mestu mladenič, ki je silno tožil o bolečinah v trebuhu ter pripovedoval, da ima razparan trebuh. Prepeljali so ga v kandijsko bolnico in ga čez par dni rentgenizirali. Fotografiska plošča je pokazala čudno in neverjetno sliko: fant je imel v želodcu 16 cm dolg odprt nož. Zdravniki ga še ne upajo operirati radi splošno slabega zdravstvenega stanja. Zanimivo je, da je bil mladenič, o katerem se je dognalo, da gre za krojaškega pomočnika iz Slovenske Bistrice Albina Vidmajerja. Že lansko jesen operiran v mariborski bolnici, ker je pogoltnil 15 cm dolg nož. Po izjavi zdravnikov in sorodnikov je fant duševno bolan.

Fantovski pretepi, ki bodo imeli seveda vsi še odmeva po sodnijah, so se vršili te dni v Gornji Topli rebri pri Novem mestu in v Zadobju, župniji Lučna. V prvem slučaju je delavec Franc König iz Tople rebri zadal težke rane s stiletom Ivanu Huterju, da so ga prepeljali v bolnico, napadalca pa v zapore. — V drugem slučaju je postal žrtev fantovske podivjanosti posestnikov sin Zadobja, katerega so med pretepom prerezali usta do ušes.

Živina v Jugoslaviji. Po najnovejših podatkih kmetijskega ministrstva je stanje živine v Jugoslaviji sledeče: goveje živine je 3.654.000 glav, prašičev 2.663.000, konj 1.009.000, ovac 7.722.000, koz 1.750.000, perotine 16.081.000, panjev 571.000.

Cigani na avtomobilu. V Podravske Moslavine v Slavoniji so orožniki občudovali imenitno cigansko družbo, ki se je vozila z elegantnim avtomobilom. Ker se jim je le čudno zdelo, kako bi cigani prišli do avtomobila, so imenitno družbo ustavili in ji pričeli izpraševati vest. Izkazalo se je, da je to izredno nevarna ciganska tolpa, ki je že dalj časa kradla in vlamljala po raznih krajih Slavonije in da so tudi avtomobil nekje sunili. Orožniki so jih aretirali in izročili sodišču.

Prva obsodba v Vatikanski državi. Te dni so zalotili vatikanski stražniki v cerki Sv. Petra nekega moža, ki je lepo izpraznjeval bogato napolnjene puščice za milodare. Prijeli so ga in ga postavili pred vatikansko sodišče. Ker pa še ta nova država nima svojega kazenskega zakona, so moža sodili po italijanskem zakonu in mu priznali tri mesece bivanja v ječi, katero bodo morali šele zgraditi.

Mehika in Rusija. Mehška vlada je prekinila diplomatske odnose z Rusijo ter odnoklicala svojega zastopnika iz Moskve. Vzrok niene odločitve je bil ta, ker so komunisti te dni priredili v raznih državah demonstracije proti mehikanskim poslaništvom.

Klerikalna zarota v Mehiki. Mehikanske policijske oblasti so odkrile dobro organizirano tajno zaroto, katero so zasnovali klerikalni voditelji proti dvem bivšim in sedanemu predsedniku republike. Oblasti so aretirale 16 zarotnikov. Atentat so namerali izvesti 5. februarja ob priliki ustaličenja novoizvoljenega predsednika republike.

Politiški čistijo. Stalinov boj proti premožnejšim kmetom-kulakom se vedno bolj zastruje in je prišla na vrsto sedaj tudi rdeča armada iz katere so odpuščili vse one oficirje, ki niso odobraval nove vladne kmetijske politike. Tudi kulaki so s svoje strani organizirali odločen odpor in je vladna revizivna žita ostala brez posebnega uspeha.

Rudniška nesreča v Turčiji. V premožekopu Zamenudaku ob Črnem morju so eksplozivni podzemski plini. V rovih je bilo vsled eksplozije ubitih trinajst rudarjev, šest pa ranjenih.

Naročniki, ki dolgujete »Kmetickemu listu«
še kak znesek na naročnini za lansko leto, poravnajte ga z letošnjo naročnino skupaj po eni položnici.

Južna Italija. V Palermu se je končala sodna obravnava proti mafiji, to je dobro organizirani tajni razbojniški in roparski družbi, ki je štela več sto članov in strahovala ljudstvo celega otoka Sicilije. Oblasti so večina članov pozaprle in jih postavile pred sodišče. Razprava je trajala tri mesece. Od 254 članov mafije jih je bilo 170 obsojenih na ječo od 2 do 12 let; skupno so dobili 600 let ječe, 89 jih je bilo oproščenih, a 5 jih je med razpravo umrlo.

Nemški parnik se je potopil. Prekomorski nemški parnik »Monte Cervantes« je zadel v bližini južnoameriške obale ob morske čeri ter se tako poškodoval, da je voda popolnoma zalila notranjost ladje in se vsled tega potopila, čeprav ji je prihitela na pomoč druga ladja. Na krovu je bilo 1120 potnikov, samih bogatinov, ki so potovali okrog sveta. Z rešilnimi čolni so se vsi potniki rešili na obalo zaliva. Rešila se je tudi cela posadka mornarjev, ki je štela 302 moža. Potopil se je z ladjo samo kapitan Teodor Dreyer, ki je junaško vodil reševalno akcijo s svojega kapetanskega mostička, dokler ni ladja zginila pod morskó gladino. Na prigovarjanje mornarjev, da naj skoči v rešilni čoln, je zaklical, predno so ga zagnili valovi, da noče kršiti tradicij (navad) morja, ki pravijo, da kapetan ne sme zapustiti svoje ladje tudi v smrtni nevarnosti.

Carskega generala so odpeljali. Te dni bi se imela vršiti v Parizu konferenca voditeljev ruske emigracije (izseljencev in beguncev). Na poti h konferenci so neznan agenti ugrabili voditelja emigrantov carskega generala Kutjepova in ga neznan kam odpeljali. Ta dogodek je povzročil v Parizu veliko razburjenje. Nekateri domnevajo, da so generala odpeljali ruski komunistični agenti in ga zaprli v ruskem poslaništvu. Možno je pa tudi, da so generala umorili.

»Dobra djeca«. Izšla je 21.—22. številka mesečnika za otroke, ki prinaša mnogo razvedrilnega in poučnega gradiva. Časopis »Dobra djeca« izdaja Vidovičev prosvetnoetički pokret v Sarajevu in stane letno 30 Din.

Nov kmetijski in zadružni list »Zadružna svijest«. Zagrebška Zadružna Zveza je pričela izdajati svoj mesečnik in svrha napredka kmetijstva in zadružarstva. Uredništvo in uprava lista se nahaja v Zagrebu. Trg kralja Tomislava št. 21. Naročnina stane letno Din 25.—

TEDENSKI KOLEDAR:

- 9. februarja, nedelja: Apolonija;
- 10. februarja, ponedeljek: Šofastika;
- 11. februarja, torek: Deziderij;
- 12. februarja, sreda: Evlalija;
- 13. februarja, četrtek: Katarina;
- 14. februarja, petek: Valentin;
- 15. februarja, sobota: Favstin.

SEJMI:

- 9. februarja: Grahovo, Zagorje, Mengeš, Pištani Konjice;
- 10. februarja: Št. Jurij ob j. ž.;
- 12. februarja: Motnik Kamnik;
- 14. februarja: Dob. Dobrova, Št. Lambert, Žerovnica, Semič Brežice, Ponikva, Središče, Žalec, Sevnica.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din 13.56
1 švicarski frank	Din 10.94
1 avstrijski šiling	Din 7.98
1 angleški funt	Din 276.20
1 ameriški dolar	Din 56.60
1 francoski frank	Din 2.22
1 češkoslov. krono	Din 1.68
1 italijansko liro	Din 2.98

Gospodarstvo

Valentin Jauhar, kmet iz Medvod:

Nestvarno pisanje o kmetijskih zadevah.

»O vsem mogočem se danes piše in razpravlja. Drugod po svetu je navada, da piše o trgovini trgovec, o zunanji politiki poklicni politikar in o kuharski umetnosti izkušena kuharica. Le za nas Slovence to ne velja.«

Tako je sam sebe do pičice obsodil v 4. številki letošnje »Domovine«, neki nepodpisani »kmetijski strokovnjak.«

Ta članek nam nudi jasen dokaz, zakaj kmet izgublja vero v nekatere strokovne osebnosti, vsled česar potem trpi na ugledu celokupni kmetijstvo-pospeševalni aparat.

Sicer je škoda tratiti čas in papir, vendar na naj iz tega članka citiram samo par trofej. Pisec pravi:

»Res je, da smo imeli in še imamo Slovenci originalno velike može, vendar pa so to može, ki so nam sicer v veliko čast, praktične koristi pa narod nima od njih« (od gorajšnjega člankarja menda nimamo niti prvega, a tudi ne drugega — pač pa se bojim, da bo posledica njegove modrosti nasprotno ogromna nesreča). Da nimamo običajnih organizatorjev, ki bi znali samo kopirati (posnemati) moderno inozemsko kmetijstvo, je pa za naše kmetijstvo pravi blagoslov...« (morda je g. avtor članka v besedo »kmetijstvo« zapopadel tuji kapital in prekupevalstvo — največjo rak-rano našega kmetijstva).

»Tisto o pivovarskih vajetih je prav lepo — za Čehe, za našega kmeta pa to nima pomena, ker ječmen za varenje piva ni naš navadni ječmen, temveč poseben pivovarski (menda pol metra dolg), »ki pri nas žal ne uspeva« (kakor, da bi se iz našega domačega ječmena ne varilo že toliko piva, da bi ga gorajšnji člankar najbrže niti ne preplaval!).

Glede hmelja je stvar tudi prav poučna. »Union« proizvaja letno okrog 70.000 hl piva in potrebuje za to proizvodnjo borih 200 stotov (!?) hmelja, ki ga pridela že par velikih hmeljarjev.« (Tu naj mu povedo svoje naši nesrečni Savinčani in tudi drugi.)

Samo teh par odstavkov naj pokaže našim čitateljem, koliko se ta gospod iz »Domovine« razume na kmetijstvo.

Ako omenjeni pisec misli, da ima monopol na razpravo o izboljšanju našega kmetijskega stanu, potem se mu ne čudim, da si upa trditi, da n. pr. naša zemlja ni prikladna za gojenje in pridelovanje sladkorne pese, pa čeprav pričajo še nedavno opuščene sladkorne tovarne, da se je pri nas svojčas bolj rabilo lastne močgane, kakor danes. Tudi v špirtno industrijo bi baje ne kazalo vnovčevati naš krompir, ker »bi se naš kvalitetni krompir na ta način zelo slabo vnovčil.« Ker g. pisec najbrže živi v veri, da je poklican kmetijski veččak, da »šofira« naše kmetijstvo v izboljšanje obupnega stanja, bi pričakoval, da bi navedel samo en primer, da želi biti kos tej — res nevaležni — nalogi; a v celem njegovem članku zija le eno strašansko žrelo praznote, (da se ne izražam ostreje, kar bi vsekakor zaslužil).

Nadalje modruje pisec: »Škroba bi sicer dal naš krompir mnogo in prvovrstnega, težava pa bi bila pri prodaji, ker naša tekstilna industrija ne bi mogla porabiti produkcije niti ene same večje tvornice, dočim je na Češkem, ki ima visoko razvito platnarstvo, to povsem drugače.«

Ali to ne nalikuje primeru: Pride se z avtobusom iz Tržiča v Ljubljano sicer res v par urah, toda je vmes polno ovinkov, klan-

cev in nevarnih srečanj, drugod pa so lepše ceste?!

Kakor pameten šofer ne bo s svojo malodušnostjo plašil svoje okolice — vozeče se publike —, ampak bo prijel energično za volan, da potem njega obvlada vse preteče nevarnosti, s čimer bo koristil prav tako sebi, kakor javnosti, tako bi po mojem skromnem mnenju nepodpisani pisec na podlagi lastne ugotovitve — »da bi škroba dal naš krompir mnogo in prvovrstnega« — moral pokazati pravo pot vnovčevanja istega in ne že v istem hipu plašati z nemogočo prodajo!

Toraj naj krompir kar zgnije po kletih. Naša, v zadnjih letih podvojena tekstilna industrija, pa naj škrob uvaža iz inozemstva in v časopisju naj le za zabavo piše. Da celo — Afrika — pri nas povprašuje po škrobu. Dokaz, da že Afrikanci vedo, kaj bi se pri nas moralo proizvajati!

Da »smo doživeli tolikih razočaranj z zadrgami«, je povsem razumljivo — a še več jih bo, ako nam bodo dajali lekcije taki članki, kakor ga nam nudi 4. številka »Domovine« pod gornjim naslovom.

In tak strokovnjak mi priporoča malo več resnosti! Sicer sem preprost kmet, vendar se čutim užaljenega, da pisec servira svojo modrost v taki obliki, kakor je storil on. Ali je morda to dokaz, da ga je moj članek v 3. številki »Kmetškega lista« v živo zadel? V svoji naivnosti je g. pisec celo prezrl, da se danes dela povsod na to, da se kmetške proizvode standardizira, kar odobrava sleherni, količkaj uvideven preprost kmetovalec, on pa — čujte in strmite — imenuje tako priporočanje — otročje!

Čeprav »par pečenih krompirjev ni hrana lačnemu, temveč le priboljšek sitemu«, kakor omenjeni pisec ugotavlja, vendar si dovoljujem — pa čeprav je moja skromna osebnost zrastle poleg »močnika in nezabeljenega krompirja, ko pridejo zabeljeni žganci na mizo je praznik v hiši« — kljub temu si dovoljujem vzklikniti: Bog nas reši takih pastirjev, daj pa nam mesto teh, prožnih in celih mož!

Živeč v prijetni nadi, da se poraja na vidiku mlajša generacija, kipeča podjetne dalekovidnosti in modernega razuma, ponovno poudarjam:

Zelo se moti, kdor misli, da je naša zemlja kriva, da živimo v revščini; ali, da naš kmetovalec ni dosti marljiv, ako gara od zore do mraka in tolče komaj zabeljen močnik; — ne moti pa se, ako ugotavlja, da so vse mizerije krivi oni, kateri so poklicani, da mu svejajo v temi boja za svoj in svojega bližnjega obstoj — niso mu pa pokazali pravi cilj, ampak so ga obratno begali in slabili. — Vsi ti in ne naša konservativnost je kriva, da je danes tako!

Tečaj za sadjarske pomočnike (oskrbovalce sadnega drevja) se vrši tudi letos na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Namen tečaja je, izobraziti ne prestare moške delovne moči v vseh najvažnejših sadjarskih opravilih v drevesnici in sadovnjaku ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. — Tečaj traja pet tednov in se vrši v treh razdobjih: a) 3 tedne spomladi, od 24. marca do 12. aprila; b) 1 teden poleti, od 2. do 7. junija in c) 1 teden jeseni, od 22. do 27. septembra. — Udeleženci dobe hrano in stanovanje na zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja delajo praktičen izpit in prejmejo spričevalo, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevesnic in sadovnjakov proti primerni nagradi. Prosilci iz Dravske banovne, stari najmanj 18 let, naj pošljejo pravilno kolkovane prošnje (kolek Din 5.—) najkasneje do 5. marca t. l. podpisane ravnateljstvu. Prošnji je priložiti krstni list, domovnico, spričevalo o nravnosti in poslednje šolsko izpričevalo. — Ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Vrednostni papirji vojne škode. Mnogo ljudi po deželi je v posesti najraznovrstnejših vrednostnih papirjev, ki so jih zadnja leta nakupili od gostobesednih agentov. Med papirji, ki so jih najbolj ponujali, je bila vojna škoda (ratna šteta). Od teh vrednostnih papirjev je vsako leto izžrebanih gotovo število obveznic ter se izplača za nje nominalna vsota po 1000 Din. Poleg tega amortizacijskega žrebanja se vrši tudi vsako leto žrebanje na dobitke. Izžrebane srečke zapadejo v petih letih, dobitki pa zastarajo že v enem letu. Zato opozarjamo imetnike vojne škode, naj bodo pazljivi pri tem, da se pravočasno informirajo o izžrebanih obveznicah in da jih pravočasno predložijo v izplačilo. Pri žrebanju, ki je bilo izvršeno dne 16. januarja t. l., so bile izvlečene sledeče serije: 58, 115, 129, 265, 1159, 1248, 1438, 1485, 1556, 1966, 2040, 2203, 2421, 2529, 2537, 2623, 2660, 3070, 3150, 3273, 3442, 3523, 3843, 3942, 4166, 4340, 4621, 4647, 4824, 4828. Vsaka serija ima tisoč števil, tako da je bilo skupno izžrebanih 30.000 obveznic. Dne 15. februarja bo pa žrebanje za dobitke.

Trsje iz banovinskih trsnic se oddaja letos po istih cenah in pogojih kakor lani in sicer: cepljeni trsi I. po Din 1-50, korenjaki I. po Din 0-25, II. po Din 0-15, ključi I. po Din 0-15, II. po Din 0-08. Trsje se naroča na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, trsnici in drevesnici v Pekrah, p. Limbuš, trsnici in drevesnici v Kapeli, p. Slatina-Radenci, trsnici pri Sv. Uršuli, p. Dramlje, pri sreskem načelnstvu v Krškem in Novem mestu ter na Kmetijski šoli na Grmu, p. Novo mesto. Naročila so koleka prosta.

Licencija tobačnih zalog se vrši 14. februarja 1930 in se morajo ponudbe za zaloge v Dravski banovini vložiti do tega dne do 11. ure pri Monopolskem inspektoratu v Zagrebu. Pogoji se dobe tudi pri Glavnem skladišču tobačnih izdelkov v Ljubljani za ceno Din 10— in se pošljejo na pismo naročbo tudi po pošti.

Uspeh sejma s kožuhovino. O uspehu ljubljanskega sejma s kožuhovino prinaša »Trgovski list« naslednje poročilo: V ponedeljek 27. t. m. so se vršile na ljubljanskem velesejmu samo prodaje v prostem prometu. Trg je bil dobro založen in se ceni, da se je prodalo v detajlu za tričetrt milijona dinarjev blaga. Cene v prostem prometu so bile nižje kot pa drugi dan na dražbi. V prostem prometu se je doseglo za kuno zlatice 750—900 Din, za kuno belice 700—800 Din, za zajce 13—15 Din, za veverice 3—4 Din, za bele podlasice 40—50 Din, za divje mačke 90 do 100 Din, za vidre 600—800 Din, za poljske lisice 300—350 Din, za gorske lisice 350 do 420 Din, za dihurje 150—180 Din, za jazbece 75—80 Din, za medvede do 2000 Din. Na dražbi 28. in 29. je bilo izdraženih 819 partij lisic, 53 partij kun zlatice, 33 partij kun belice, 57 partij dihurjev, okrog 8000 komadov veveric, 5500 komadov zajcev itd. Za polhe, krte in rjave podlasice ni bilo zanimanja. Kupcev je bilo polovico iz naše države, polovico pa iz Avstrije, Nemčije, Italije in Anglije. Pri teh dražbah se je posredovalo za 316 prodajalcev. Dosežene so bile naslednje cene: kune zlatice 930—1275 Din, zajci 16-50 Din (za škart-zajce ni bilo zanimanja), veverice zimске 4 Din (letne brez vrednosti), kune belice 740—910 Din, domači zajci 12 Din za kg, domače mačke po 10 Din, bele podlasice 60 Din, divje mačke 100—135 Din, vidre 640—900 Din, poljske lisice 310—420 Din, gorske lisice 350—460 Din, gorske lisice glave (posebno lepe) 500—550 Din, dihurji 140—200 Din, jazbeci 89—93 Din, srne letne 17 Din, gamsi 30 Din. — Vse te cene za komad in za cele, prvovrstne kože. Iz teh cen je razvidno, da so dosegale mednarodno notacijo od minulega tedna v Leipzigu, deloma pa so jih tudi prekoračile.

Tržne cene v Ljubljani dne 1. februarja 1930. Govedina: 1 kg govej. mesa I. 20 Din, gov. mesa II. 18, gov. mesa III. 12. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 24 Din, telečjega mesa II. 20. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25 Din, prašičjega mesa II. 22—24, 1 kg slanine mešane 22, 1 kg slanine na debelo 24, 1 kg masti 28. Drobniča: 1 kg koštrunovega mesa 15 Din, 1 kg jagnjetine 20. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8 Din, 1 kg konjskega mesa II. 6. Perutnina: Piščanec majhen 20 Din, kokoš 30—45, petelin 25—35, raca 25—30, pitana gos 90, domači zajec, manjši 8—10, večji 12—20. Ribe: 1 kg karpa 25—30 Din, ščuke 35—40, postrvi živih 80, mrtvih 60, klina 20, mreže 15—20, pečenke 10 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 3 Din, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 44—56, masla 40—44, bohinskega sira 34 do 40, sirčka 8—10, eno jajce 1. Pijače: 1 liter star. vina 16—22 Din, novega 14—18, 1 čaša piva 3—3-50, 1 vrček piva 4-50—5, 1 stekl. piva 5-50—6. Kruh: 1 kg belega 5 Din, 1 kg črnega 4-50, 1 kg rženega 4. Sadje: 1 kg jabolka I. 6 Din, II. 5, III. 3. Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72 Din, Santos 46, Rio 32, pražene I. 90, II. 70, III. 56, kristalnega belega sladkorja 13, v kockah 14, kavine primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin 9, pralnega luga 3-75, čaja 80. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na drobno 4-25—4-50, št. 2 3-75, št. 4 3-50, št. 6 2-75, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10, otrobov 1-75, koruzne moke 4, koruznega zdroba 4-50, pšeničnega zdroba 5, ajdove moke I. 6, II. 6, ržene moke 4-50. Žito: q pšenice 260 Din, rži 230, ječmena 120 do 135, ovs 200—240, koruze 185—195, ajde 210—230, fižola ribničana 420, prepeličarja 480, kg graha 8—10, leče 10. Kurivo: 50 kg premoga 30 Din, 1 tona premoga 450, m³ trdih drv 175, mehkih 90. Krma: q sladkega sena 125 Din, polsladkega 90—100, kislega 75, slame 50—75.

Mariborski sejem 28. jan. Prignanih je bilo 515 komadov: 12 konj, 13 bikov, 130 volov, 342 krav, 28 telet. Cene: debeli voli 8-50 do 9, plemenski voli 7 do 8, biki za zakolj 6-25 do 7-50, plemenske krave 6 do 7, mlada živina 8-50 do 10. Prodanih je bilo 281 komadov, in sicer za izvoz v Avstrijo 65, za Italijo pa 30.

Mariborski svinjski sejem. Pripeljanih je bilo 65 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 250—300 dinarjev, 3—4 mesece 350—450, 5—7 mesecev 480—550, 8—10 mesecev 600—850, 1 kg žive teže 10—12-50, mrtve 17—18 Din. Prodanih je bilo 53 svinj.

Za smeh

Stanovanjska kriza.

Hišni posestnik najemniku: »Izvolite prosim! Tukaj sta dve sobi, kuhinja in shramba. Mesečno samo 1500 dinarjev.«

Najemnik: »A, kje imate hlev?«

— »Čemu Vam bo?«

— »Pa za tistega osla, ki Vam bo plačal tako visoko najemnino.«

O snegu.

»Ste imeli letošnjo zimo veliko snega?«

»O ja, precej ga je bilo, ampak moj sošed ga je imel več.«

»Kako to?«

»Kaj se hoče, ima večji grunt.«

Najboljši in najprejnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremlah
Istotam švicarski
pletalni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.
Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika ob vodl.

Naročajte »Kmetški list«!

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

— LJUBLJANA —

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo!

Premog, domači in inozemski za
domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks, livarniški, plavžarski in plinski.
— **Briketi**. —

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D.

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15/l.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki **koks**
in **kovaški premog**
Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 40

Telefon 2820

Zastopnike

za **kolesa** in **šivalne**
stroje sprejmemo v vsakem
kraju pod ugodnimi pogoji

„CENTRA“ Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 7/III.

»ILOVAC«

Tvornica glinastih
strešnikov in opeke

Fröhlich & Bichler

Karlovac

Dnevna produkcija 100.000 kosovov strešnikov in opeke.

Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov kakor
tudi ploščo za tlake. Posebno se priporočajo **falcovani in dvakrat falcovani**
strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Kvaliteta sidne in strešne
opeke je strokovnjaško priznana, kot najboljša v državi.

Dobavlja se franco na vsako postajo.

Generalno zastop-
stvo za Slovenijo: **»EKONOM«** Ljubljana
Kolodvorska 7

Po vseh krajih iščemo

moške in ženske, kjer
imajo svoj poklic in
bivališče. Dnevni za-
služek 250 dinarjev.
Prijaviti se:

»TEHNA«, Ljubljana,
Mestni trg 25/l.
Znamka za odgovor.

Naročajte
»KMETSKE
LIST«!

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

EKONOM

osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7
ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Tomaževo žlindro, kalijevo sol, su-
perfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter,
apneni dušik i. dr.

V Trebnjem je zaloga pri Iv. A. Groseku.

Seno in pšenično slamo dobavlja po najnižji ceni
franko vsaka postaja.

Kmetje!

Podpirajte trgovce,
ki oglašajo v
našem listu!

Za zimsko in spomladansko gnojenje
priporočamo

Thomasovo

žlindro

vedno v zalogi pri Osrednji gosp.
zadrugi

„EKONOM“
LJUBLJANA, Kolodvorska 7

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzojavi: „Kmetški dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvo, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru

